

POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **B. K.**

skazanej z art. 190a § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 17 stycznia 2024 r.

zażalenia skarżanej

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 30 sierpnia 2023 r., sygn. akt VI Ka 1107/22

o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 28 marca 2023 r.

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Gliwicach odmówił skarżanej B. K. przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 28 marca 2023 r., sygn. akt VI Ka 1107/22, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29 września 2022 r., sygn. akt III K 355/22.

Zażalenie na to postanowienie wniosła skazana, podnosząc, że powodem niedochowania przez nią terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego był stan jej zdrowia psychicznego oraz fizycznego. W tym względzie skarżąca ogólnikowo odwołała się do badań lekarzy sądowych dołączonych do akt „Sądu Rejonowego VI U [...]” oraz zaświadczenia

wydanego przez lekarza neurologa. Zgłosiła też zastrzeżenia co do działania wyznaczonego obrońcy z urzędu, w tym zarzut, że obrońca ten nie poinformował jej o wniesieniu apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą prawną do przywrócenia terminu zawitego przewidzianego przez ustawę na dokonanie czynności procesowej jest przepis zawarty w art. 126 § 1 k.p.k., który stanowi, że jeśli niedotrzymanie terminu zawitego nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych, strona w zawitym terminie 7 dni od daty ustania przeszkody może zgłosić wniosek o przywrócenie terminu, dopełniając jednocześnie czynności, która miała być w terminie wykonana.

Zgodnie zaś z art. 457 § 2 k.p.k. (w brzmieniu do 1.10.2023 r.), jeżeli sąd odwoławczy zmienia lub utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy, uzasadnienie sporządza się na wniosek strony, chyba że zostało złożone zdanie odrębne. W myśl zaś art. 422 § 1 k.p.k., w terminie zawitym 7 dni od daty ogłoszenia wyroku, strona może złożyć wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku.

Ostatni z wymienionych wyżej przepisów ustanawia regułę, że termin zawity do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku wynosi 7 dni od daty jego ogłoszenia. Od tej reguły ustawodawca w art. 422 § 2a k.p.k. przewidział wyjątek, bowiem w myśl tego przepisu, dla oskarżonego pozbawionego wolności, który nie ma obrońcy i – pomimo złożenia wniosku o doprowadzenie go na termin rozprawy, na którym ogłoszono wyrok – nie był obecny podczas ogłoszenia wyroku, termin do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku, biegnie od daty doręczenia mu wyroku. W przedmiotowej sprawie ów wyjątek względem skazanej B. K. jednak nie zachodził.

Skarżąca w zażaleniu nie zakwestionowała ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie okoliczności, że została ona prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy apelacyjnej, na którą następnie się nie stawiała. Na rozprawę tę stawił jej obrońca z urzędu.

Podniesiona w środku odwoławczym okoliczność, że uchybienie terminowi do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu

odwoławczego (przewidzianemu w art. 422 § 1 k.p.k.) spowodowane było złym stanem zdrowia psychicznego i fizycznego skazanej – nie została przez żalącą należycie wykazana, zwłaszcza w kontekście sporządzonej w toku postępowania opinii sądowo-psychiatrycznej oraz opinii sądowo-psychologicznej. W orzecznictwie ugruntowane jest bowiem stanowisko, że to na stronie wnoszącej o przywrócenie terminu zawitego ciąży obowiązek wskazania wszystkich okoliczności, które uniemożliwiły jej dokonanie czynności procesowej w przewidzianym terminie, a także uprawdopodobnienie, że nastąpiło to z przyczyn od strony niezależnych, tj. przekonującego uzasadnienia zaistniałego uchybienia i wskazania podstaw swoich twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 16 lutego 2021 r., II KZ 1/21, LEX nr 3123455; 25 lipca 2019 r., V KZ 25/19, LEX nr 2699520). Kontestowanie prawidłowości rozstrzygnięcia w przedmiocie przywrócenia terminu nad dokonanie czynności procesowej wymaga więc wykazania wadliwości oceny sądu w kwestii zaistnienia podstaw przywrócenia terminu zawitego.

Skarżąca, podając w zażaleniu określoną argumentację, nie przedstawiła jednocześnie aktualnej i rzetelnej dokumentacji medycznej, która choćby uprawdopodobniała, że stan jej zdrowia uniemożliwiał dochowanie terminu przewidzianego do złożenie wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego. Takiej konkluzji nie sposób wyprowadzić z fragmentu opinii na (k. 428) oraz zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia B. K. dla potrzeb Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w [...] z dnia 6 maja 2021 r., które skarżąca wielokrotnie (już w toku postępowania pierwszoinstancyjnego) składała do akt sprawy (m.in. k.260 i k.427). Z zaświadczenia tego wynika co prawda, że skazana w dacie jego wydania wymagała „*opieki osoby drugiej w codziennym funkcjonowaniu ze względu na niemożność samodzielnej egzystencji*”, jednak rozpoznane w nim choroby i przedstawiony opis przebiegu schorzeń, ogólnikowo wskazywały na dolegliwości somatyczne (przede wszystkim bólowe) oraz nerwicę, które nie mogą automatycznie świadczyć o tym, że skazana na skutek ich występowania nie mogła podejmować określonych czynności procesowych. Trzeba tu podkreślić, że przesłanką z art. 126 § 1 k.p.k., której spełnienie warunkuje możliwość przywrócenia terminu, jest występowanie okoliczności uniemożliwiających, a nie

tylko utrudniających dokonanie czynności procesowej z zachowaniem terminu zawitego. Nadto, skarżąca nie przedłożyła w tym aspekcie innej dokumentacji obrazującej stan jej zdrowia w okresie zbliżonym do czasu zakończenia postępowania apelacyjnego w niniejszej sprawie. Mieć należy przy tym na uwadze, że skarżąca aktywnie uczestniczyła w rozprawie głównej w dniu 19 września 2022 r., przedstawiając – z punktu widzenia strategii obrończej – kontrargumenty oraz wnioski dowodowe adekwatne do przedstawionych jej zarzutów. Podobną aktywność skarżąca wykazywała po wydaniu wyroku przez sąd rejonowy, a także po uprawomocnieniu się tego orzeczenia, co znajduje odzwierciedlenie w złożonych przez nią do sądu pismach, w których m.in. negowała zasadność skazania oraz wykazywała gotowość podejmowania dalszych kroków prawnych, ukierunkowanych na wzruszenie niekorzystnego dla niej wyroku. Przywołane fakty potwierdzają zatem, że akcentowany w zażaleniu psychofizyczny stan B. K. w toku całego postępowania (w tym też w postępowaniu apelacyjnym i po jego zakończeniu) nie był dla niej przeszkodą do samodzielnego dokonywania różnorodnych czynności procesowych. Brak jest więc podstaw do uznania, że przyczyną niechowania terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego był zły stan zdrowia skazanej. Samo zaś lakoniczne odwoływanie się przez żalącą do określonych badań medycznych, choćby związanych z innym toczącym się postępowaniem (bez ich przedstawienia sądowi rozstrzygającemu kwestię przywrócenia terminu), nie może być wystarczające do przyjęcia, że zaistniała „*przyczyna niezależna*” w rozumieniu art. 126 § 1 k.p.k.

Skoro skarżąca została prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy apelacyjnej, to jej obiekcje kierowane pod adresem obrońcy w zakresie niepoinformowania jej o wniesieniu środka odwoławczego, nie mogą przemawiać za tym, że to na skutek działania obrońcy skarżąca nie złożyła w terminie wniosku o sporządzenie i uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego. Pozostałe zastrzeżenia żalącej co do świadczenia pomocy prawnej przez obrońcę (m.in. w aspekcie przyjęcia określonej linii obrony) pozostają bez wpływu na ocenę zasadności zaskarżonego postanowienia.

Na marginesie należy jedynie wspomnieć, że z uwagi na rodzaj prawomocnie orzeczonej kary, skazanej i tak nie przysługiwałaby kasacja oparta na ogólnych zasadach jej składania, a jedynie w wypadku, gdyby podniesiono w niej tzw. bezwzględne przyczyny odwoławcze.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[PGW]

[ał]